

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

במוקד אירועי השבוע

- ✓ ביקורת חריפה באיראן על דוח הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית.
- ✓ הישג מודיעיני איראני: עבד-אלמאלכ ריגי, בכיר המבוקשים על-ידי איראן, נלכד על-ידי כוחות הביטחון.
- ✓ כינוס מועצת המומחים בצל המשך המתקפה מצד תומכי הממשלה נגד יו"ר המועצה, עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני.
- ✓ יו"ר המרכז למחקרים של המג'לס: הצמיחה הכלכלית בשנה הבאה תהיה שלילית.
- ✓ צבא הסייבר האיראני: פן נוסף של המאבק הפוליטי באיראן.
- ✓ הלכה לעולמה רויאנא, הכבשה האיראנית המשובטת הראשונה.
- ✓ תמונת השבוע: המשחק "סולמות ונחשים" נוסח איראן.

ביקורת חריפה באיראן על דו"ח הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית

באיראן נמתחה השבוע ביקורת חריפה בעקבות פרסום הדו"ח החדש של הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית בנוגע לתוכנית הגרעין האיראנית.

דובר משרד החוץ, ראמין מהמאן-פ'רסת (Ramin Mehmanparast), הגיב על פרסום הדו"ח באומרו, כי איראן מצפה מהסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית לשמר את זהותה ואת יוקרתה ולא לאפשר לכמה מדינות לכפות את רצונן הפוליטי על הקהילה הבינלאומית. על הסוכנות

לראות את האיום המרכזי באותן מדינות המחזיקות בידן נשק גרעיני ולא באיראן, שתוכניתה הגרעינית נועדה לצרכי שלום, אמר מהמאן-פ'רסת (אירנ"א, 20 פברואר).

יו"ר ועדת המג'לס לביטחון לאומי ולמדיניות חוץ, על-א' אלדין ברוג'רדי (Ala'eddin Borujerdi), הגדיר את דוח הסוכנות כגרוע ביותר בשש השנים האחרונות. הוא ציין, כי על ראש הסוכנות לפעול במנותק מלחצים פוליטיים וכי הדוח שגיבש מנוגד למציאות (פארס, 21 פברואר).

יו"ר המועצה לקביעת האינטרס של המשטר, עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני, מתח אף הוא ביקורת על הדוח ואמר, כי ברור לחלוטין שחלקו נכתב בהתאם להמלצותיהם ותחת השפעתם של גורמים מחוץ לסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית. לדבריו, הדוח אינו משקף עמדה של מרכז בינלאומי עצמאי, כי אם משקף את המערכה הפסיכולוגית המנוהלת על-ידי ארה"ב נגד איראן בניסיון לגבש נגדה קונצנזוס (סוכנויות הידיעות, 20 פברואר).

גם התקשורת השמרנית באיראן הגיבה בזעם על דוח הסוכנות. במאמר מערכת, שפרסם בראשית השבוע היומון השמרני ג'מהורי-אסלאמי, נכתב, כי הדלפתו המיידית של הדו"ח לתקשורת המערבית מעידה על כך, שכל כוונתו הייתה לעורר מחדש את המערכה התעמולתית והלחץ המדיני נגד איראן. הדוח נועד להכשיר את הקרקע לקראת כינוס קבוצת המדינות 5+1 הצפוי בקרוב ולהטלת סנקציות נוספות על איראן. היומון האשים את יו"ר הסוכנות, כי הוא פועל בשליחותה של ארה"ב ובהתאם למדיניות הנקבעת בושינגטון וכי במקום לפעול נגד מדינות המחזיקות בנשק גרעיני, הוא פועל נגד איראן, שתוכניתה הגרעינית נועדה לצרכים אזרחיים.

הדוח מהווה ביטוי למזימה מערבית, שנועדה לנקום באיראן על סירובה לאמץ את הצעת המערב בנוגע להעברת האורניום המועשר מתחומה ומשקף את עצבנותן של מדינות המערב, ובראשן ארה"ב. לנוכח עמידתו האיתנה של העם האיראני נגד אויביו, כפי שבאה לידי ביטוי בתהלוכות "יום המהפכה", נואש המערב מהסיכוי ליצור קרע בין העם האיראני לבין מנהיגיו והוא מבקש עתה להאשים את איראן בהצטיידות בנשק גרעיני על מנת להחריף את הסנקציות הכלכליות ולהביס את המהפכה. איראן תמשיך, עם זאת, בתוכניתה הגרעינית והעם האיראני לא ייכנע לדרישות המערב, לדוחות ולהחלטות נגד איראן המתקבלות בהובלת ארה"ב (ג'מהורי-אסלאמי, 20 פברואר).

גם היומון כיהאן תקף את דו"ח הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית וטען, כי הוא מבוסס על שקרים וחושף את "זהותו האמריקאית" של ראש הסוכנות החדש, יוקיה אמאנו. הדוח משקף לטענת היומון ניסיון מצד אמאנו לקשור נושאים שונים, שאין כל קשר ביניהם, על מנת להאשים את איראן בשאיפה להשגת נשק גרעיני (כיהאן, 20 פברואר).

בתוך כך שב והצהיר השבוע המנהיג העליון, איתאללה עלי ח'אמנהאי, כי איראן אינה שואפת לייצר נשק גרעיני. בטקס השקת משחתת ראשונה מתוצרת עצמית בבסיס חיל-הים בבנדר עבאס לחופי המפרץ הפרסי, אמר ח'אמנהאי, כי איראן שבה והבהירה בעבר, כי היא אינה

מעוניינת בנשק גרעיני, שכן אמונותיה הדתיות ועקרונותיה אוסרות על שימוש בנשק להשמדה המונית (סוכנויות הידיעות, 19 פברואר).

הישג מודיעיני איראני: עבד-אלמאלכ ריגי, בכיר המבוקשים על-ידי איראן, נלכד על-ידי כוחות הביטחון

מיניסטריון המודיעין האיראני הודיע ביום שלישי (23 פברואר), כי כוחות הביטחון והמודיעין הצליחו ללכוד את עבד-אלמאלכ ריגי (Abdolmalek Rigi), ראש ארגון הטרור ג'נדאללה (Jondollah), במבצע במזרח המדינה.

ריגי לאחר מעצרו, מקור התמונה: סוכנויות הידיעות האיראניות

סוכנות הידיעות פארס דיווחה, כי במבצע נעצר בכיר נוסף בארגון. עוד דיווחה הסוכנות, כי מעצרו של ריגי בוצע על-ידי שירותי המודיעין האיראנים מחוץ לגבולות המדינה בתום מעקב מודיעיני ממושך אחריו. כמה אתרי חדשות איראנים דיווחו, כי ריגי נעצר בשעה שהיה על טיסה מדובאי לקירגיסטאן מעל שמי איראן. על-פי מידע זה אילצו כוחות הביטחון האיראנים את המטוס לנחות בשטח איראן ועצרו את ריגי. עוד דווח בתקשורת האיראנית, כי בידי שירותי המודיעין האיראנים צילומים המוכיחים, כי יום אחד בלבד לפני מעצרו שהה ריגי בבסיס אמריקאי באפגניסטאן. במסיבת עיתונאים, שכנס שר המודיעין, חידר מצלחי (Haidar Moslehi), עדכן השר, כי מבצע מעצרו של ריגי בוצע ללא שיתוף פעולה עם שירותי מודיעין זרים, אך האתר "דיפלומטיה איראנית" דיווח, כי שירות המודיעין הפקיסטאני היה שותף למבצע. משפטו של ריגי צפוי להיפתח בקרוב ולהתנהל בדלתיים פתוחות (סוכנויות הידיעות, 23 פברואר).

ארגון ג'נדאללה, שבראשו עמד ריגי, הוקם בשנת 2003. בשנים האחרונות ביצע הארגון שורה של פיגועים בחבל סיסתאן-בלוצ'יסתאן, שבו מתגוררים למעלה משלושה מיליון אזרחים – רובם בני המיעוט הבלוצ'י. בפיגועים אלה נהרגו מאות מאנשי כוחות הביטחון האיראנים וכן אזרחים. לטענת הארגון, נועדה פעילותו לשים קץ לאפליה ממנה סובלים בני המיעוט הבלוצ'י המהווים כשני אחוזים מאוכלוסיית איראן ומשתייכים לזרם הסוני באסלאם. שלטונות איראן טוענים מצידם, כי מדובר בארגון טרור הנתמך בין היתר על-ידי שירותי המודיעין של ארה"ב ובריטניה וכן מקיים קשרים עם רשת אלקאעדה.

בין הפיגועים הבולטים שביצע הארגון בשנים האחרונות: מתקפת טרור בעיירה תאסוכי (Tasuki) במרץ 2006 בה נהרגו 21 אזרחים, פיגוע בעיר זאהדאן (Zahedan) בפברואר 2007 בו נהרגו 18

אנשי משמרות המהפכה, פיגוע התאבדות בעיר סראואן (Saravan) בדצמבר 2008 בו נהרגו מספר קציני משטרה, פיגוע במסגד שיעי בעיר זאהדאן במאי 2009 בו נהרגו 25 בני אדם ופיגוע בעיר סרבאז (Sarbaz) באוקטובר 2009 בו נהרגו למעלה מ-40 בני אדם, ביניהם מספר בכירים במשמרות המהפכה.

כינוס מועצת המומחים בצל המשך המתקפה מצד תומכי הממשלה נגד יו"ר המועצה, עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני

מועצת המומחים, האחראית לפי חוקת איראן לפקח על פעילות המנהיג, למנות לו יורש ואף להדיחו אם מצאה כי אינו כשיר להמשיך ולמלא את תפקידו, התכנסה השבוע לשני ימי דיונים. זוהי פגישתה השביעית של המועצה מאז הבחירות למועצה בדצמבר 2006 והשנייה מאז פרוץ המשבר הפוליטי בעקבות הבחירות לנשיאות איראן ביוני 2009.

במהלך שני ימי הדיונים נפגשו חברי המועצה, המונה 86 אנשי דת, עם המנהיג העליון, איתאללה עלי ח'אמנהאי, וקיימו דיונים בנושאים שונים, ובהם ההתרחשויות הפוליטיות במדינה ומדיניות החוץ והביטחון. בין היתר קיבלו חברי המועצה סקירות ביטחוניות ומדיניות ממפקד משמרות המהפכה, מחמד-עלי ג'עפרי (Mohammad-Ali Ja'fari), ומשר החוץ, מנושה'ר מתכי (Manouchehr Mottaki). בתום הכינוס שבה המועצה והצהירה על תמיכתה במנהיג העליון, כשם שעשתה גם בתום כינוסה הקודם בחודש ספטמבר האחרון.

ערב כינוס המועצה שבו תומכי הממשלה במחנה השמרני ומתחו ביקורת חריפה על יו"ר המועצה, עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני. בנאום, שנשא בפני ישיבה של הקבוצה האולטרה-שמרנית אנצאר חזבאללה, תקף דובר ממשלת אחמדינז'אד לשעבר וחבר "מועצת שומרי החוקה", ע'לאם-חסיין אלהאם (Gholam-Hossein Elham), בחריפות את רפסנג'אני ואת מדיניותו בתקופה בה כיהן כנשיא (1989-1997). אלהאם האשים את רפסנג'אני, כי הוא נוהג לשנות את עמדותיו בהתאם לאינטרסים אישיים וכי הוא שואף לפגוע במעמדה של "מועצת שומרי החוקה" האחראית, בין היתר, לפקח על הבחירות באיראן (רג'א ניז, 22 פברואר).

ביקורתו של אלהאם מצטרפת לביקורת, שהשמיע השבוע גם עורך היומון כיהאן, חסיין שריעתמדרי (Hossein Shariatmadari), כנגד כוונתה לכאורה של המועצה לקביעת האינטרס של המשטר, שגם בראשה עומד רפסנג'אני, לצמצם את מעורבותה של מועצת שומרי החוקה

בפיקוח על הבחירות באיראן באמצעות הקמת "ועדת בחירות לאומית" שתפקח על הליך הבחירות. שריעתמדרי טען, כי תוכנית לתיקון חוק הבחירות הנידונה בימים אלה במועצה עלולה להוביל לבחירתם של מועמדים שאינם מחויבים לעקרון שלטון חכם הדת (ולאית-י פקיה, Velayat-e Faqih) (כיהאן, 21 פברואר).

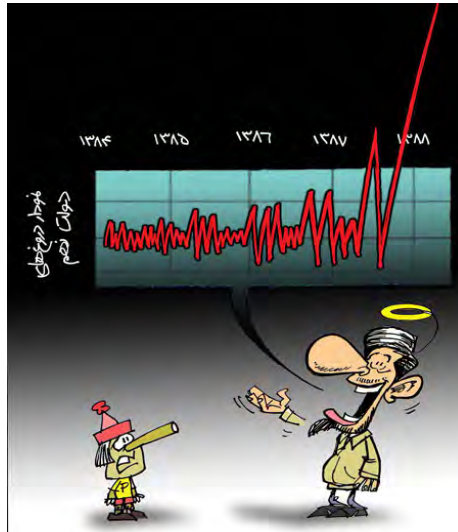
ערב פתיחת דיוני מועצת המומחים דיווחו כמה אתרי חדשות איראנים על חילוקי דעות חריפים בין רפסנג'אני לבין חברי מועצה בכירים ועל אפשרות, כי כמה מהם אף פועלים להדחתו מראשות המועצה (עצ-י איראן, 22 פברואר). יוזכר, כי בחודשים האחרונים עמד רפסנג'אני במוקד מתקפה חריפה מצד חוגים שמרנים, שהאשימו אותו באחריות למשבר הפוליטי ובשיתוף פעולה עם האופוזיציה הרפורמיסטית נגד המשטר. רפסנג'אני אף נעדר מזה תקופה ארוכה מתפילות יום השישי באוניברסיטת טהראן אותן הנהיג עד לבחירות לנשיאות.

יו"ר המרכז למחקרים של המג'לס: הצמיחה הכלכלית בשנה הבאה תהיה שלילית

יו"ר המרכז למחקרים של המג'לס, אחמד תוכלי (Ahmad Tavakoli), הזהיר השבוע, כי שיעור הצמיחה הכלכלית באיראן צפוי להגיע בשנה הקרובה ל-0 או אף להיות שלילי.

בראיון לסוכנות הידיעות מהר אמר תוכלי, הנחשב לאחד ממבקריה החריפים של ממשלת אחמדינז'אד במחנה השמרני, כי בשנה האיראנית 1387 (מרץ 2008-מרץ 2009) ירד שיעור הצמיחה הכלכלית לשיעור של 2.3 אחוזים, בשנה האיראנית הנוכחית (1388, מרץ 2009-מרץ 2010) צפוי שיעור הצמיחה לרדת לשיעור של בין 1.5 ל-2 אחוזים בלבד ובשנה הבאה (1389, מרץ 2010-מרץ 2011) צפוי שיעור הצמיחה להיות שלילי או לכל היותר 0.

נתונים אלה, המבוססים לדברי תוכלי על נתוני הבנק המרכזי האיראני, שונים מאלה שנמסרו לאחרונה על-ידי הנשיא אחמדינז'אד, שעדכן, כי הצמיחה הכלכלית בשנה שעברה (2008-2009) הגיע ל-6.9 אחוזים. תוכלי הוסיף, כי לנוכח נתונים מדאיגים אלה על הממשלה להימנע מביצוע דרסטי של הרפורמה במדיניות הסובסידיות, שעלולה להחריף לדבריו עוד יותר את המיתון הכלכלי.

"הצמיחה הכלכלית בממשלה התשיעית" [בצד שמאל נכתב: גרף השקרים של הממשלה התשיעית], קריקטורה של ניכ אהנג כות'ר (Nikahang Kowsar), מתוך רח אונליין, (24/5/2009)

גם הצוות למחקר כלכלי של המועצה לקביעת האינטרס של המשטר הזהיר לאחרונה מפני ירידה בשיעור הצמיחה הכלכלית בשנה הבאה. לפי הערכת הצוות צפויה הצמיחה הכלכלית לרדת לשיעור של פחות מ-2.5 אחוזים גם ללא יישום הרפורמה במדיניות הסובסידיות הממשלתית (דניא-י אקתצאד, 21 פברואר).

לנוכח הפערים בין נתוני הצמיחה הכלכלית, שפורסמו על-ידי הבנק המרכזי, לבין אלה שנמסרו על-ידי הנשיא, מתח השבוע האתר פרדא המזוהה עם הזרם השמרני הפרגמטי ביקורת על הבנק המרכזי. לא ייתכן, נכתב באתר, שימים ספורים בלבד לאחר הודעתו של הנשיא בנוגע לקצב צמיחה של 6.9 אחוזים בשנה שעברה יפרסם הבנק המרכזי נתון הקטן בקרוב ל-5 אחוזים מזה שמסר הנשיא. זאת ועוד, שני נתונים אלה שונים מנתוני קרן המטבע העולמית, שהעריכה השבוע את שיעור הצמיחה באיראן ב-2.5-2 אחוזים. עוד תהה האתר, כיצד ייתכן ש-11 חודשים לאחר סיום השנה האיראנית 1387 עדיין לא ניתן לחשב את שיעור הצמיחה הכלכלית המדויק ולעדכן בכך לכל הפחות את בכירי המדינה (פרדא, 22 פברואר).

צבא הסייבר האיראני: פן נוסף של המאבק הפוליטי באיראן

על רקע התרחבות תופעת תקיפת אתרים רפורמיסטיים על-ידי האקרים תומכי הממשלה עסקה התקשורת הרפורמיסטית בשבועות האחרונים בהרחבה בפעילותו של צבא הסייבר האיראני. גורם זה נטל בחודשים האחרונים אחריות לתקיפתם של מספר אתרים. בין היתר פרצו האקרים בשם הארגון לאתר טוויטר; לאתר מנוע החיפוש הסיני Baidu; לאתר האינטרנט של רדיו זמאנה, תחנת רדיו בפרסית הפועלת מהולנד ומזוהה עם גורמים רפורמיסטיים; לאתר האינטרנט של התאחדות הסטודנטים הרפורמיסטית של אוניברסיטת אמיר כביר בטהראן; ולאחר ראה-י סבז (Rah-e Sabz, הדרך הירוקה) המזוהה עם תומכי מנהיג האופוזיציה, מיר-חסיין מוסוי (Mir-Hosseini Mousavi). בכל אחת מהפריצות לאתרים השאירו ההאקרים מסרים פוליטיים בגנות תנועת המחאה הרפורמיסטית והמערב ובזכות המשטר.

האתר הרפורמיסטי רוז אונליין סקר בשבוע שעבר את פעילותו של צבא הסייבר האיראני, שמיקד אליו תשומת הלב לא רק באיראן כי אם גם בזירה הבינלאומית. לטענת האתר, מצביעים המסרים, אותם משאיר גורם זה לאחר תקיפת האתרים, ומאפייני האתרים המותקפים על-ידו על "יד מכוונת נסתרת" מצד גורמים במשטר.

בשנים האחרונות פעלו באיראן מספר קבוצות מאורגנות של האקרים, כדוגמת: אשנאיה (Ashianeh), שבגרד (Shabgard) וסימרע' (Simorgh). אתר רוז אונליין דיווח, כי במקביל לפעילותן של קבוצות אלה פועלות כיום באיראן חברות פרטיות לכאורה, שתפקידן לגייס אנשי צבא, להכשירם לביצוע תקיפות מחשבים ולהשיג את הטכנולוגיות הדרושות לשם כך. לדברי האתר, אחד ממנהלי החברות הללו הוא בנו של קצין בכיר (ששמו לא צויין) המנצל את קשריו של אביו במערכת הביטחון לקידום עסקיו.

עוד דיווח האתר, כי בשנת 2005 הועלתה לראשונה תוכנית להקמת "צבא סייבר" במשמרות המהפכה וכי תוכנית זו הואצה בעקבות החרפת מסע ההסברה נגד ממשלת אחמדינז'אד מצד מבקרי הנשיא. לטובת פעילות צבא הסייבר גויסו האקרים מקצועיים, שבחלק מהמקרים נאלצו לשתף פעולה עם גורמי הממשל תחת אימים.

רוז אונליין הוסיף, כי בשלב זה טרם הצליח צבא הסייבר האיראני לפרוץ לשרתים של האתרים השונים וכי הוא נאלץ בינתיים להסתפק בחטיפת דומיינים (רוז אונליין, 16 פברואר).

יודגש, כי פעילותם של האקרים איראנים אינה מוגבלת רק לתומכי הממשלה. בחודשים האחרונים תקפו האקרים תומכי האופוזיציה הרפורמיסטית במספר הזדמנויות אתרי חדשות המזוהים עם תומכי הממשלה ומנעו זמנית את הגישה אליהם. בחודש ינואר האחרון אף נפרץ האתר הרשמי של הנשיא אחמדינז'אד ובעמודו הראשון השאירו ההאקרים מסרים בגנותו.

הלכה לעולמה רויאנא, הכבשה האיראנית המשובטת הראשונה

רויאנא (Royana), הכבשה האיראנית המשובטת הראשונה, הלכה השבוע לעולמה בגיל שלוש. בשנה האחרונה סבלה הכבשה ממחלת כבד ונאלצה לעבור טיפולים רפואיים שונים. לאחר שאלה נכשלו, החליטו השבוע הרופאים להמיתה המתת-חסד.

רויאנה נולדה ב-30 בספטמבר, 2006, במכון רויאן באצפהאן, לאחר שהתפתחה במשך 145 ימים ברחמה של כבשה פונדקאית.

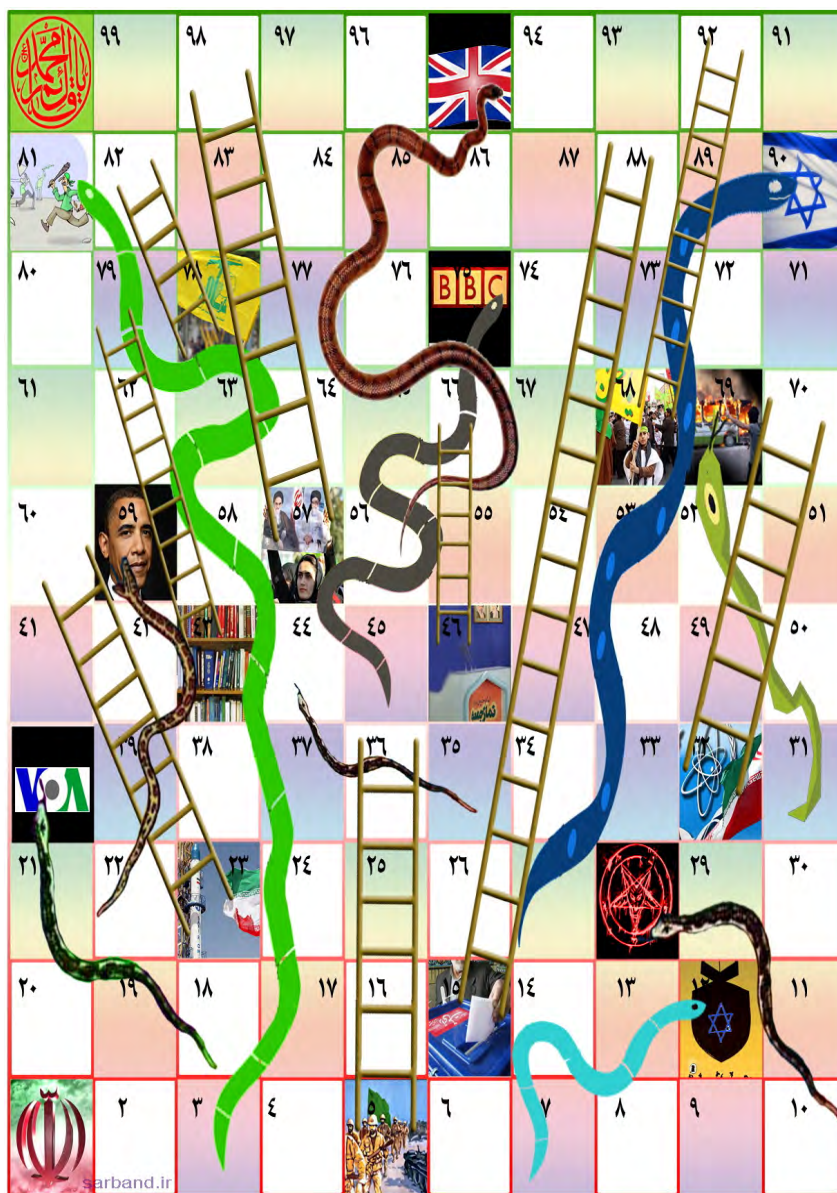

מכון רויאן לביו-רפואה, ביולוגיה של תאי גזע וטכנולוגיה הוא מכון העוסק במחקר ובפיתוח של תאי גזע לצרכים רפואיים. המכון, שהוקם בשנת 1991, פעל בראשית דרכו כמרכז לביצוע ניתוחים מוגבלים לצרכי פיתוח תרופות ומחקר. במהלך השנים התפתח המכון ובשנת 1998 הוא קיבל את אישור משרד הבריאות האיראני להפוך למרכז למחקר תאי גזע והחל לעסוק גם בשכפול גנטי. בשנת 2002 הוקמה במכון מחלקה לתאי גזע הפועלת בתחום ייצור תאי גזע מעוברים. המכון מהווה כיום את המרכז הביו-רפואי המתקדם באיראן ואת אחד המרכזים המובילים בחקר תאי גזע באסיה ובמזרח התיכון. במסגרת המכון פועל גם בנק דם המיוצר מחבל הטבור. המכון מוציא לאור עשרות פרסומים מדעיים בשנה ואף כתב-עת משלו.

בשנת 2002 העניק מנהיג איראן את חסותו למחקר בנושא שיבוט עוברים כחלק מטיפול פוריות המתבצעים במכון. הוא הזהיר, עם זאת, כי על המדענים להישמר שלא "ליצור בן-אדם". בהתאם לפסקי הלכה, שהוציאו אנשי דת שיעים, מותר לשבט תאים ועוברים עד גיל 120 יום, שכן רק בגיל זה נוצקת הנשמה בעובר. בשנים האחרונות ביקרו הן המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, והן הנשיא אחמדינז'אד במספר הזדמנויות במכון והביעו את הערכתם לעבודת החוקרים.

תמונת השבוע

המשחק "סולמות ונחשים" נוסח איראן

מקור התמונה: הבלוג של מהדי סעידי, www.sarband.ir, 16 פברואר